

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku B. S.
przeciwko Biuru Emerytalnemu Służby Więziennej w W.
o zwrot nienależnie pobranych świadczeń,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 5 kwietnia 2005 r.,
na skutek kasacji wnioskodawczyni
od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.
z dnia 6 lipca 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. w sprawie B. S. przeciwko Biuru Emerytalnemu Służby Więziennej w W. o zwrot nienależnie pobranych świadczeń wyrokiem z 6 lipca 2004 r. oddalił apelację powódki.

W kasacji powódka zaskarżyła wyrok sądu Apelacyjnego w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz.214 ze zmian.) w zw. z art. 104 ust. 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych (Dz.U. Nr 162, poz.1118 ze zm.) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż powódka pobierała rentę rodzinną mimo zaistnienia okoliczności, które powodują ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia i nieprawidłowe ustalenie, iż pobrane w taki sposób świadczenie jest świadczeniem nienależnym co prowadzi do nałożenia na powódkę obowiązku zwrotu tegoż świadczenia za okres od 10 lipca 2002 r. do 31 grudnia 2002 r.

Wskazując na powyższe, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i orzeczenie o uchyleniu obowiązku zwrotu renty rodzinnej wobec powódki, a także zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W opinii skarżącej w przedmiotowej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane ze wzajemną relacją przepisów - art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 18.02.1994 r. w związku z art.104 ust.7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz.1118 ze zmian.) w szczególności w zakresie prawidłowości pouczenia emeryta, rencisty lub osoby uprawnionej do świadczenia o ich stosowaniu i bezpośrednim wpływie na wysokość świadczenia, jak i obowiązkach takich jak np. jego zwrot. Koniecznym jest także wyjaśnienie prawidłowości umieszczenia w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przepisów, które odnoszą się do świadczeń zamieszczonych w ustawie szczególnej jaką jest ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, ABW, AW, SG, BOR.PSP i SW i ich rodzin przede wszystkim w zakresie ustalenia podstaw przyznawania tychże świadczeń i powstania obowiązku ich zwrotu. W tym też kontekście istnieje potrzeba dokonania wykładni przepisów przywołanych ustaw w zakresie nie tylko ich wzajemnych relacji ale także ich wpływu na prawa i obowiązki osób uprawnionych do świadczeń, które otrzymują świadczenie na podstawie ustawy szczególnej i prawidłowości oraz skuteczności pouczenia tychże osób o konsekwencjach z relacji tychże ustaw dla nich wynikających. Nie bez znaczenia jest także zbadanie przytaczanych przepisów pod kątem ich ewentualnego działania wstecz tj. wprowadzenia sytuacji zaistnienia obowiązku zwrotu świadczeń przyznanych słusznie w momencie wydawania decyzji i zmiany okoliczności po stronie świadczeniobiorcy w późniejszym terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest szczególnym środkiem odwoławczym, służącym głównie interesowi publicznemu przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji, co znajduje wyraz w okolicznościach uzasadniających odmowę jej przyjęcia wskazanych w art. 393 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). W związku z tym art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. nakłada na sporządzającego kasację obowiązek przytoczenia okoliczności uzasadniających jej merytoryczne rozpoznanie. Strona skarżąca wskazuje, że w niniejszej sprawie okolicznością tego rodzaju jest występowanie istotnego zagadnienia prawnego. Istotność zagadnienia prawnego polega na tym, że w danej sprawie występuje problem prawny mający znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Skarżąca nie przedstawia tak pojmowanego zagadnienia prawnego.

Skarżąca podnosi trzy, opisane wyżej, okoliczności uzasadniające jej zdaniem przyjęcie kasacji do rozpoznania. Formułując pierwszą z nich używa określenia „istotne zagadnienie prawne”. Trudno jednak kwestię tę tak zakwalifikować. Nie jest jasne co w ogóle pełnomocnik wnioskodawczyni ma na myśli mówiąc o wzajemnej relacji wskazywanych przez siebie przepisów ustaw. Wskazuje on, że chodzi o tę relację „w szczególności w zakresie prawidłowości pouczenia emeryta, rencisty lub osoby uprawnionej do świadczenia o ich stosowaniu i bezpośrednim wpływie na wysokość świadczenia jak i obowiązkach takich jak np. jego zwrot.” Wnosząca kasację nie wyjaśnia, dlaczego kwestia ta jest istotna, jak wiąże się ze sprawą, co utrudnia zrozumienie jego intencji, tym bardziej, że w podstawach kasacji nie formułuje zarzutów do prawidłowości pouczenia skarżącej przez organ rentowy. Uniemożliwia to Sądowi Najwyższemu ocenę istotności formułowanego w ten sposób zagadnienia prawnego. Należy też wskazać, że kwestia pouczenia emeryta lub rencisty o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń emerytalnych albo rentowych była już wielokrotnie przedmiotem wyjaśnień w orzeczeniach Sądu Najwyższego i trudno uznać, aby mogła ona stanowić istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c. (por.

np.: wyrok z 26 kwietnia 1980 r., II URN 51/80, OSNCP 1980 z. 10, poz. 202; wyrok z 10 grudnia 1985 r., II URN 207/85, PiZS 1986 nr 3, s. 71; wyrok z 17 listopada 1995 r., II URN 46/95 OSNP 1996, nr 12, poz. 174; wyrok z 28 października 2003 r. II UK 146/03, OSNP 2004, nr 16, poz. 289; wyrok z 20 sierpnia 2003 r. II UK 13/03 (OSNP 2004, nr 12, poz. 215).

Odnosnie do pozostałych dwóch okoliczności należy zauważyć, że sporządzający kasację pełnomocnik skarżącej nie wskazuje żadnego konkretnego przepisu prawa, z którym wiąże tę okoliczność. W związku z tym Sąd Najwyższy nie byłby w stanie, w razie przyjęcia kasacji do rozpoznania, odnieść się do tego zagadnienia. Skoro okolicznością uzasadniającą rozpoznanie kasacji jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to nie sposób przyjąć, że możliwe jest przedstawienie takiego zagadnienia bez powołania się na przepis lub przepisy prawa konstruujące to zagadnienie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 lutego 2003 r., I PK 373/02, niepubl.; z 22 czerwca 2004, III UK 103.04, niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia kasacji do rozpoznania na podstawie art. 393 k.p.c. i art. 393⁷ § 1 k.p.c.